

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Ustawodawczej

Data posiedzenia: 20 lipca 2010 r.

Nr posiedzenia: 324

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący komisji

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 grudnia 2009 r. (*sygn. akt K 55/07*) dotyczącego ustaw o finansowaniu niektórych szkół wyższych prowadzonych przez Kościół Katolicki.
 2. Rozpatrzenie postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 1 czerwca 2010 r. dotyczącego ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W posiedzeniu uczestniczyli:

- senatorowie członkowie komisji: Zbigniew Cichoń, Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Krzysztof Majkowski, Bohdan Paszkowski, Krzysztof Piesiewicz, Grażyna Sztark, Marek Trzeciński i Piotr Zientarski,
- przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Katarzyna Konieczko i Marek Jarentowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Przewodniczący Komisji senator Piotr Zientarski przypomniał senatorom, iż jest to już kolejna próba rozpatrzenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 grudnia 2009 r. (*sygn. akt K 55/07*) dotyczącego trzech ustaw z dnia 5 kwietnia 2006 r. o finansowaniu: Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie, Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu oraz Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie – z budżetu państwa.

Przedstawiciel Biura Legislacyjnego Marek Jarentowski przypomniał, iż zdaniem Trybunału Konstytucyjnego nie było podstaw do stwierdzenia niezgodności zaskarżonych ustaw z konstytucyjną zasadą bezstronności władz publicznych w sprawach przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych. Uczelnie dotowane na podstawie tych ustaw kształcą bowiem nie tylko duchownych, ale także osoby świeckie, a otrzymane dotacje państwowe wiążą się z realizacją określonych zadań w zakresie kształcenia studentów na kierunkach uznanych przez państwo oraz prowadzeniem badań naukowych na identycznych zasadach jak na uczelniach publicznych.

Ponadto Trybunał stwierdził, że dotacje dla uczelni kościelnych nie ograniczają autonomii i niezależności Kościoła Katolickiego w jego zakresie działania. Nie ograniczają również autonomii i niezależności państwa od Kościoła w sferze właściwej państwu. Stanowią jedną z możliwych form realizacji przez państwo ciężących na nim zadań publicznych w zakresie szkolnictwa wyższego i urzeczywistniają konstytucyjne prawo dostępu do szkolnictwa. Trybunał podkreślił bowiem, że zasada bezstronności wymaga ustanowienia regulacji ustawowych zapewniających dostęp do dotacji państwowych wszystkim kościołom i związkom wyznaniowym prowadzącym szkoły wyższe, które spełnią obiektywne kryteria ustanowione w ustawie.

Dr Jarentowski dodał, iż żaden z uprawnionych podmiotów nie wystąpił z inicjatywą ustawodawczą, nadto podmioty do których się zwrócono - Rządowe Centrum Legislacji i Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego udzieliły odpowiedzi, iż nie obecnie nie przygotowują projektów wykonujących to orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego.

Senatorowie zgłosili szereg wątpliwości i pytań dotyczących rozpatrywanego wyroku TK. Pytano m.in.: czy w przypadku uprawnień niektórych uczelni do finansowania inwestycji budowlanych można uznać za prawa nabyte tych instytucji? Czy ustalając te same zasady dla tego samego rodzaju szkół wyższych można pozbawić niektórych szczególnych uprawnień dopiero co im przyznanych czy też te same uprawnienia należy przyznać wszystkim szkołom? Czy wobec niestwierdzenia przez TK sprzeczności badanych przepisów z Konstytucją oraz niesprecyzowanymi skutkami finansowymi, ewentualną koniecznością zmiany konkordatu i ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej zasadnym jest występowanie z inicjatywą ustawodawczą?

Mając na powyższe na uwadze przewodniczący komisji Piotr Zientarski zaproponował, aby komisja nie wnosiła o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie wykonania tego wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Komisja jednogłośnie (8 głosów „za”) przyjęła przedstawiony wniosek.

Konkluzja Komisja nie będzie wnosić o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

Ad. 2 Postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 1 czerwca 2010 r. (*sygn. akt S 1/10*) dotyczące ustawy o świadczeniach rodzinnych zostało wydane w związku z zapytaniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy. W postanowieniu tym TK zasygnalizował potrzebę podjęcia działań ustawodawczych „zmierzających do zapewnienia spójności zasad przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego”.

Zdaniem TK należy dostosować art. 17 ust. 5 pkt 2 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych do aktualnego brzmienia art. 17 ust. 1 tej ustawy.

Trybunał sugeruje wprowadzenie do ustawy o świadczeniach rodzinnych zasady (formułowanej w orzecznictwie sądów administracyjnych), że pozostawanie osoby wymagającej opieki w związku małżeńskim nie stanowi negatywnej przesłanki dostępu do świadczenia pielęgnacyjnego w sytuacji, gdy małżonek tej osoby również jest niepełnosprawny, a opiekunami obojga jest ich dziecko. Trybunał polecił, aby Sejm wziął to pod uwagę zwłaszcza w toku prac nad poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (*druk sejmowy nr 2021*), w którym proponowane jest uchylene m.in. art. 17 ust. 5 pkt 2 lit. a.

Projekt ten ze względu na przewidywane skutki finansowe dla budżetu państwa, jakie pociągnęłyby za sobą nowa instytucja świadczenia z tytułu niemożności pełnego lub częściowego wykorzystania ulgi podatkowej przysługującej na dzieci uzyskał negatywną opinię Rady Ministrów. Dlatego też sejmowa Komisja Polityki Społecznej i Rodziny wniosła o jego odrzucenie (*druk sejmowy nr 2596*).

Rządowe Centrum Legislacji sporządziło projekt ustawy przewidujący wykreślenie art. 17 ust. 5 pkt 2 lit. a, lecz na etapie prac w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej zmiana ta została wykreślona. W związku z czym Biuro Legislacyjne KS proponuje rozważyć uchylene przesłanki z art. 17 ust. 5 pkt 2 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych, a nie tylko wprowadzenie wyjątku od zamieszczonej w nim zasady, jak to postuluje Trybunał Konstytucyjny. Jednocześnie, dla usunięcia wątpliwości, jakie mogłyby powstać w związku z określeniem „obowiązek alimentacyjny” użytym w art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy (obowiązek wzajemnej pomocy, spoczywający na małżonkach w myśl ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, nie jest bowiem uznawany za obowiązek alimentacyjny, ale za „powinność o cechach obowiązku alimentacyjnego”), celowe byłoby doprecyzowanie, że osobą uprawnioną do świadczenia pielęgnacyjnego jest również ten, na kim ciąży obowiązek podobny obowiązkowi alimentacyjnemu.

Wobec tego przewodniczący komisji Piotr Zientarski przedstawił wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wykonanie tego wyroku.

Komisja jednogłośnie przyjęła przedstawiony wniosek (8 głosów „za”).

Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy został upoważniony senator Grażyna Sztark.

Konkluzja Komisja wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w tej sprawie.

